

REFERAT Børne-, Unge- og Uddannelsesudvalget 2022-2025 d. 12-08-2025

Mødedato Tirsdag d. 12. august 2025 kl. 16:30

Mødested Fårevejle Børnehus, afd. Fuglehaven, Risegårdsvej 2, 4540 Fårevejle

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Foretræde for udvalget.....	4
Temadrøftelse om kapacitet og økonomi på dagtilbuds-, skole- og specialundervisningsområdet.....	5
Kapacitetstilpasning på dagtilbudsområdet.....	7
Skolernes tildelingsmodel og analyse af skolernes undervisningsressourcer.....	11
Specialtilbud og specialundervisningsområdet.....	14
Anlægsbevilling til Skovinstitutionen, Sct. Georgsgårdens børnehave.....	17
Lukket: Budgetforslag.....	19
Meddelelser til/fra udvalgsformanden.....	20
Meddelelser fra administrationen.....	21
Nyt fra medlemmernes deltagelse i råd, nævn og bestyrelser.....	22
Underskriftsside.....	23

Punkt 103: Godkendelse af dagsorden

00.01.00-G01-22-931043

Kompetence

Børne-, Unge- og Uddannelsesudvalget.

Beslutning

Godkendt.

Punkt 104: Foretræde for udvalget

00.01.10-G01-22-8

Kompetence

Børne-, Unge- og Uddannelsesudvalget.

Sagsfremstilling

Få foretræde for et politisk udvalg ved sag på dagsordenen.

En borger, forening eller virksomhed i Odsherred Kommune kan få foretræde for et udvalg på et udvalgmøde, hvis borgeren, foreningen eller virksomheden er part i en sag, som udvalget skal behandle.

Formålet med at få foretræde er at styrke dialogen og inddragelsen i det politiske arbejde, herunder at få belyst enkeltpersoners eller gruppers synspunkter i en konkret sag, inden sagen behandles i udvalget.

Anmodningen om foretræde fremsendes til udvalgssekretæren og vurderes af udvalgsformanden i forhold til relevans. Af hensyn til planlægningen af udvalgets møde skal ønsket om foretræde for et udvalg være fremsendt pr. e-mail senest 2 hverdage forud for mødet. Anmodningen skal indeholde kontaktoplysninger på den/de personer, der ønsker foretræde, samt hvilken sag/sager på dagsordenen det vedrører.

Der kan kun søges om foretræde én gang i et sagsforløb, hvis sagen behandles i både fagudvalg (herunder flere fagudvalg) og Økonomiudvalget.

Træffetid

På udvalgmødet i marts og oktober kan borgere, foreninger eller virksomhed bede om træffetid for udvalgsformanden eller for hele udvalget.

Træffetid handler om at drøfte et anmeldt emne/tema inden for udvalgets område. Formålet er at høre borgernes synspunkter om et emne/en problemstilling og få en kort dialog for at forbedre beslutningsgrundlaget i sager på udvalgets område samt skabe en forståelse for de beslutninger, der træffes.

Sådan foregår mødet

Et foretræde er af begrænset varighed - maks. 15 min. - og formålet er at forelægge sagen. Udvalgsmedlemmerne kan stille opklarende spørgsmål. Udvalgsformanden leder drøftelserne under foretrædet. Selve beslutningen i sagen og den politiske drøftelse tages i udvalget for lukkede døre, efter at foretrædet er afsluttet.

Se kontaktoplysninger samt mere om mulighederne for foretræde for udvalget på [kommunens hjemmeside](#).

Muligheden for at møde et udvalg både ved foretræde og ved træffetid om emne bortfalder i en periode af 3 måneder forud for kommunalvalg.

Beslutning

Ingen.

Punkt 105: Temadrøftelse om kapacitet og økonomi på dagtilbuds-, skole- og specialundervisningsområdet

28.00.00-A00-25-1

Kompetence

Børne-, Unge- og Uddannelsesudvalget.

Beslutningstema

Orientering om baggrund for temadrøftelse om kapacitet og økonomi på områderne for dagtilbud, skoler og specialundervisning.

Sagens opståen

Med udgangspunkt i kommunens demografiske udvikling på børneområdet, med et børnetal som er faldet betydeligt gennem de senere år og som fortsat falder de kommende år, er Børne-, Unge- og Uddannelsesudvalget dels gået i gang med at drøfte evt. kapacitetstilpasning på dagtilbudsområdet og har dels anmodet om en analyse af skolernes økonomi.

Udvalget har behandlet en indledende sag om kapacitetstilpasning på dagtilbudsområdet den 11. marts 2025 og en sag om de økonomiske rammer for dagtilbuddene på møde den 10. juni 2025. På mødet den 11. marts 2025 besluttede udvalget en række kriterier for det videre analysearbejde på området.

Ift. sagen om skolernes økonomi har udvalget anmodet om en orientering om hvilke elementer, der indgår i skolernes tildelingsmodel, samt en analyse med fokus på skolernes ressourcer ift. til den lovpligtige undervisning. Derudover har udvalget ønsket at blive orienteret om skolernes aktuelle elevtal og den forventede udvikling i elevtallene i de kommende år.

I forbindelse med analysen på skoleområdet er det blevet klart, at også kortlægning af specialundervisningsområdet bør indgå i orienteringen til udvalget, for at sikre en sammenhængende analyse af hele undervisningsområdet. Analyserne og kortlægningen på områderne for dagtilbud, skoler og specialundervisning forelægges for udvalget som en temadrøftelse.

Sagsfremstilling

Prognosen for befolkningsudviklingen, som sidst er opdateret i foråret 2025, viser et fortsat fald i antallet af 0-16 årige i de kommende år og frem mod 2035. Som udgangspunkt reguleres budgetterne til dagtilbud og skoler efter udviklingen i antallet af 0-16 årige. På dagtilbudsområdet demografireguleres budgetterne årligt, mens Byrådet har vedtaget at stoppe demografireguleringen på skoleområdet og fastholde den økonomiske tildeling efter elevtallet i 2022.

Den politiske beslutning er truffet med udgangspunkt i at skolerne har haft vanskeligt ved at tilpasse udgifterne efter det faldende elevtal, uden en tilpasning af de strukturelle forudsætninger på undervisningsområdet. Der er fortsat blevet demografireguleret på dagtilbuds- og SFO-området. Da det også på dagtilbudsområdet er vanskeligt at tilpasse udgifterne efter det faldende børnetal, har udvalget besluttet at fremsende et forslag til budget 2026 vedr. ophør af demografiregulering på området i 2026. Samtidig arbejder udvalget med oplæg til kapacitetstilpasning på området.

Dagtilbuds- og skoleområdet står således i de kommende år over for yderligere faldende tilgang af børn og elever, og dermed også over for et behov for at finde nye løsninger enten strukturelt og/eller økonomisk. Dette skal dels sikre gode løsninger og kvalitet i kommunens tilbud og dels sikre områdernes økonomiske bæredygtighed fremadrettet.

Med denne sag forelægges analyser på områderne til udvalgets orientering og det videre arbejde.

Lovgrundlag

Bekendtgørelse af lov om folkeskolen, LBK nr. 989 af 27/08/2024.

Bekendtgørelse af lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge, LBK nr. 988 af 27/08/2024.

Bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, BEK nr. 693 af 20/06/2014.

Økonomiske konsekvenser

Ingen økonomiske konsekvenser.

Indstilling

Direktøren indstiller til Børne-, Unge og Uddannelsesudvalget, at:

1. Tage orienteringen til efterretning.

Beslutning

Ad 1. Taget til efterretning.

Punkt 106: Kapacitetstilpasning på dagtilbudsområdet

28.00.00-A00-25-1

Kompetence

Børne-, Unge- og Uddannelsesudvalget.

Beslutningstema

Drøftelse af oplæg til det videre arbejde med henblik på inddragelse af personale og forældrebestyrelser på dagtilbudsområdet.

Sagens opståen

Børne-, Unge- og Uddannelsesudvalget behandlede den 11. marts 2025 en sag om kapacitetstilpasning på dagtilbudsområdet. Udvalget besluttede en række kriterier for det videre analysearbejde og at få forelagt et oplæg til fremtidig kapacitet baseret på kriterierne inden sommerferien.

Derudover behandlede udvalget på møde den 10. juni 2025 en sag om dagtilbuddenes rammer, med henblik på fremsendelse af et forslag til budgetforhandlingerne for 2026 vedr. ophør af den økonomiske demografiregulering på området i 2026. Udvalget godkendte at fremsende et budgetforslag.

Kapacitetssagen er sidenhen besluttet udsat til en temadrøftelse på udvalgsrådet i august.

Sagsfremstilling

Udvalget fastsatte på møde den 11. marts 2025 følgende kriterier for analysearbejdet:

- Økonomisk bæredygtighed
- Geografisk dækning og transporttid
- Belægningsprocent og efterspørgsel (typen tilbud og beliggenhed)
- Kvalitet og fysiske rammer
- Forældrenes ønsker og behov, og herunder mulighed for fleksibel pasning
- Fremtidssikring
- Alternativer til evt. lukning
- Budgettildeling
- Organisering og fordeling af mild-pladser

Herunder gennemgås analysen af kriterierne kort, mens yderligere detaljer er at finde i bilagene til sagen.

Målet for analysen på baggrund af kriterierne er at give udvalget et overblik over behovet for kapacitetstilpasning på dagtilbudsområdet og præsentere mulighederne for næste skridt, med henblik på at sikre en mere bæredygtig dagtilbudsstruktur, hvor ressourcerne anvendes optimalt og kvaliteten fastholdes uanset barnets bopæl.

Økonomisk bæredygtighed

Udvalget blev i sagen vedr. rammer for dagtilbudsområdet i juni 2025 orienteret om den demografiske udvikling i antallet af 0-5-årige og hvad denne betyder for økonomien på dagtilbudsområdet. Mange mindre dagtilbud fordelt på mange matrikler i kommunen medfører relativt høje enhedsomkostninger, varierende fysisk kvalitet og udfordringer i forhold til bl.a. rekruttering i visse områder. Ved at samle ressourcerne på færre og bedre vedligeholdte matrikler, er det muligt at sikre et mere ensartet serviceniveau og afsætte flere midler til bl.a. at styrke kvaliteten i det pædagogiske arbejde.

De gennemsnitlige omkostninger pr. børneenhed varierer betydeligt mellem dagtilbuddene, hvor de små enheder typisk har højere omkostninger end større, hvilket skyldes faste udgifter til ledelse, drift og administration, som ikke varierer med børnetallet.

De høje enhedsomkostninger i små dagtilbud lægger pres på kommunens samlede dagtilbudsbudget og reducerer mulighederne for at prioritere pædagogisk kvalitet og børnetid. Dette understreger nødvendigheden af at se på struktur og organisering med henblik på større effektivitet og bedre økonomisk balance.

De mindste institutioner har enhedsomkostninger på op til 150.000 kr. pr. barn, mens mellemgruppen har enhedsomkostninger på ca. 90.000 kr. pr. barn. Den billigste gruppe er de største institutioner, som har enhedsomkostninger på ca. 80.000 kr. pr. barn.

Bilag 1 viser enhedsomkostningerne pr. barn pr. institution.

I de små dagtilbud anvendes en meget stor andel af det samlede personalebudget alene på at opretholde bemanning i åbningstiden, hvor der som minimum skal være 2 medarbejdere til stede. Andelen varierer betydeligt: de mindste enheder bruger op til 90 % af deres personalebudget til at kunne dække åbningstiden, mens de største enheder til sammenligning bruger ca. 20%. Det efterlader markant mindre råderum til faglig udvikling, ekstra personaletimer og kvalitet i det pædagogiske arbejde i de små institutioner.

Bilag 2 viser den andel af personalebudgettet som anvendes til dækning af åbningstiden pr. institution.

Geografisk dækning og transporttid

Langt de fleste børn i Odsherred Kommune går i dagtilbud relativt tæt på deres bopæl. 68% bor under 4 km. fra deres dagtilbud, og næsten halvdelen (48%) bor under 2 km. derfra. Det gælder især i de større bysamfund som Nykøbing Sjælland, Asnæs, Højby, Fårevejle og Hørve, hvor dagtilbuddene generelt er placeret tæt på børnefamiliernes boligområder. Her er den gennemsnitlige afstand fra hjem til institution typisk under 3 km – eksempelvis for Raketten, Spiloppen og Højby Børnehus.

Der er dog også eksempler på, at forældre vælger dagtilbud, der ligger længere væk end den nærmeste institution. Institutioner som Moselinden (6 km), Solbakken (6,6 km), Spiren (5,2 km) og Næsdal (5,9 km) har en væsentligt højere gennemsnitsafstand end flertallet. Dette indikerer, at nogle forældre aktivt fravælger nærhed til fordel for andre hensyn. Det kan f.eks. være en særlig pædagogisk profil som natur- eller bevægelsespædagogik, som tilbydes i udvalgte dagtilbud, geografisk retning i forhold til arbejde, søskendes skolegang eller sociale relationer. Endelig vælger nogle ift. deleordninger mellem forældre med forskellige adresser.

Der vil grundet kommunens geografiske størrelse fortsat være behov for, at en evt. ny struktur på området både tager højde for den geografiske nærhed og forældrenes behov for fleksibilitet og valgfrihed.

Bilag 3 viser fordelingen af tilbud ift. den gennemsnitlige afstand mellem hjem og dagtilbud.

Belægningsprocent og efterspørgsel (type af tilbud og beliggenhed)

På trods af et faldende børnetal gennem den seneste årrække er der ikke blevet kapacitetstilpasset på dagtilbudsområdet, så den demografiske udvikling har skabt et misforhold mellem den nuværende kapacitet og det reelle behov for dagtilbudspladser. Konsekvensen af det faldende børnetal er, at flere institutioner har fået - og fortsat imødeser - en lav belægningsgrad, hvilket fordyrer driften pr. barn og skaber ubalance i ressourceforbruget på den måde, at flere ressourcer anvendes til drift (åbne-lukke og bygningsdrift) og færre ressourcer anvendes til børnerelaterede udgifter.

Samtidig er der stor variation i, hvor effektivt daginstitutionernes kapacitet udnyttes. Mens nogle institutioner har en belægning tæt på fuld kapacitet – over 90% – er andre markant underbelagt med en belægning på mellem 40-60%.

En lav belægningsprocent medfører ineffektiv ressourceanvendelse og understøtter behovet for en mere robust og sammenhængende struktur med højere belægningsgrad.

Den politisk vedtagne budgettildelingsmodel for dagtilbudsområdet betyder, at tilbuddene 1 gang årligt, på baggrund af det forventede antal børn for det kommende år, får tildelt midler. Der reguleres ikke på budgetterne i løbet af året. Der reguleres årligt efter konkret demografi, hvilket de sidste mange år har betydet at institutionerne er blevet reduceret økonomisk grundet det faldende børnetal. Det betyder, at der er ledig kapacitet fysisk, men ikke personalemæssigt eller økonomisk, da institutionerne kun får midler til det forventede antal indskrevne børn.

Bilag 4 viser den aktuelle belægningsprocent.

Vi ved at især dagplejen er 1. valget hos mange forældre til børn i alderen 0-3 år. Igen afhænger det dog af, om der ligger et vuggestue-tilbud i nærheden af forældrene, samt af en række andre forhold, som beskrevet ovenfor.

Kvalitet og fysiske rammer

Ejendomme har i 2022 gennemgået kommunens ejendomme ift. stand, vedligeholdelsesbehov og anvendelse. Oversigten er behandlet af Økonomiudvalget den 6. december 2022 og efterfølgende videresendt til Børne-, Unge- og

Uddannelsesudvalgets møde den 17. januar 2023, med henblik på det videre arbejde med de bygninger, der hører under udvalgets område. Udvalget besluttede på mødet at arbejde videre med en række konkrete prioriteringer.

Dagtilbudsområdet har en spredt struktur med 12 daginstitutioner fordelt på 14 matrikler, og flere af bygningerne er af varierende bygningsmæssig kvalitet. De slidte bygninger indebærer betydelige udgifter til vedligeholdelse og behov for energimæssige forbedringer. Dette medfører driftsmæssige belastninger, som er med til at udfordre økonomien på området.

Den seneste bygningsgennemgang viser, at flere institutioner er i en stand, der vil kræve større investeringer for at få dem moderniseret. For enkelte institutioner er der tale om så nedslidte bygninger, så der er behov for omfattende udbedringer.

Det er dog væsentligt at skelne mellem institutioner med generelle vedligeholdelsesudfordringer og dem, hvor vurderingen er påvirket af enkeltstående større poster, f.eks. behov for udskiftning af tag.

Bilag 5 viser en oversigt over vurderingerne.

Forældrenes ønsker og behov, og herunder mulighed for fleksibel pasning

Er beskrevet under afsnittet "geografisk dækning og transporttid".

Kommunen tilbyder deltidspladser på 30 timer pr. uge til forældre som holder barsels- og/eller forældreorlov. Dette gælder både i dagplejen samt de kommunale og private daginstitutioner.

Fremtidssikring

Der er sket et markant fald i antallet af 0-5-årige i kommunen gennem flere år. Befolkningsprognosen viser et fald fra 1.409 børn i 2020 til 1.242 børn i 2025, svarende til et fald på 167 børn = 11,9%. Frem mod 2029 vil børnetallet ifølge prognosen være faldet med i alt 14% siden 2020.

Udviklingen i 0 - 5 årige fra 2020 til 2029	Befolkningstal		Befolkningsprognose				Samlet ændring fra 2020 til 2029
	2020	2025	2026	2027	2028	2029	
Antal 0-5 årige	1.409	1.242	1.240	1.219	1.228	1.216	
Ændring i antal 0-5 årige		-167	-2	-21	9	-12	-193
Procentvis ændring i antal 0 - 5 årige		-11,9%	-0,2%	-1,7%	0,7%	-1,0%	-14%

Ifølge den seneste befolkningsprognose står kommunen til at imødesee et yderligere fald på godt 150 børn fra 2025 til 2035.

Befolkningsprognosen fremgår af bilag 6.

Målet med fremtidssikring er at sikre en bæredygtig dagtilbudsstruktur, hvor ressourcerne anvendes mest muligt effektivt, og hvor alle børn møder høj kvalitet uanset geografisk placering. Det indebærer, at dagtilbuddene skal kunne tilbyde et ensartet og højt fagligt niveau, samtidig med at der skabes attraktive og udviklende arbejdsmiljøer for medarbejderne.

Tilpasningen skal desuden bidrage til, at skabe et mere robust dagtilbudssystem for fremtiden, som også er økonomisk bæredygtigt.

Budgettildeling

Udvalget har vedtaget en budgettildelingsmodel for dagtilbudsområdet, som betyder, at tilbuddene 1 gang årligt, på baggrund af det forventede antal børn for det kommende år, får tildelt midler. Der reguleres ikke på budgetterne i løbet af året. Der reguleres årligt efter konkret demografi, som de sidste mange år har betydet at institutionerne er blevet reduceret økonomisk grundet det faldende børnetal. Det betyder, at der er ledig kapacitet fysisk, men ikke personalemæssigt eller økonomisk, da institutionerne kun får midler til det forventede antal indskrevne børn.

Det medfører en del ledige m2, hvorfor udvalget også i perioden har drøftet muligheder for en evt. sammenlægning af tilbud med bl.a. forældrebestyrelser, hvilket har ført til samling af Skovinstitutionen på 1 matrikel.

Organisering og fordeling af mild-pladser

Mild-pladserne er lige nu fordelt på enkelte institutioner, men udvalget har fremsendt et budgetforslag til budgetprocessen for 2026 om at etablere mild-pladser i alle institutioner - både af hensyn til at det enkelte barn ikke behøver at skifte institution ved behov for en mild-plads og af hensyn til at øge den forebyggende indsats på småbørnsområdet.

Næste skridt

På baggrund af ovenstående har administrationen udarbejdet et oplæg som præsenteres for udvalget under drøftelsen af punktet. I oplægget præsenteres udvalget for en række muligheder for det videre arbejde.

Lovgrundlag

Bekendtgørelse af lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge, LBK nr. 988 af 27/08/2024.

Indstilling

Direktøren indstiller til Børne-, Unge- og Uddannelsesudvalget, at:

1. Drøfte oplægget til det videre arbejde på dagtilbudsområdet.

Beslutning

Ad 1. Drøftet.

Bilag

Bilag 1 Enhedsomkostninger

Bilag 2 Dækning af åbningstid

Bilag 3 Afstand mellem hjem og dagtilbud

Bilag 4 Belægningsgrad

Bilag 5 Bygningsvurdering

Bilag 6 Befolkningsprognose frem mod 2035

Punkt 107: Skolernes tildelingsmodel og analyse af skolernes undervisningsressourcer

17.04.00-A00-21-1

Kompetence

Børne-, Unge- og Uddannelsesudvalget.

Beslutningstema

Orientering om skolernes tildelingsmodel og analyse af skolernes ressourcer til undervisning.

Sagens opståen

Børne-, Unge- og Uddannelsesudvalget har anmodet om en orientering om skolernes tildelingsmodel og herunder hvilke elementer, der indgår i tildelingsmodellen. Udvalget har desuden anmodet om en analyse af skolernes økonomi med fokus på skolernes ressourcer til at levere den lovpligtige undervisning. Desuden har udvalget ønsket at blive orienteret om skolernes aktuelle elevtal og den forventede udvikling i elevtallene i de kommende år.

Sagsfremstilling

Tildelingsmodel

Skolerne tildeles budget efter en politisk besluttet tildelingsmodel. Budgettet tildeles til et år ad gangen. Tildelingen omfatter alene budgetterne til almenskolerne, og ikke SFO, 10. klasse og specialtilbud.

Skolernes tildelingsmodel er en elevbaseret tildeling. Udover faste budgetter til en grundtildeling og til bygningsdrift, tildeles skolerne budget efter antallet af elever. Skolernes budgetter er rammebudgetter, og den lokale anvendelse af budgetterne fastlægges ikke i tildelingsmodellen.

Et element i tildelingsmodellen er incitamentsmodellen, hvor skolerne skal aflevere et beløb, hvis en elev er visiteret til et specialundervisningstilbud. Med incitamentsmodellen knyttes budgetterne til almenundervisning og specialundervisning sammen. Formålet er at sikre budgetoverholdelse på det samlede undervisningsområde og give et økonomisk incitament til at eleverne rummes i almenundervisningen og færrest mulige elever dermed segregeres til specialundervisning.

Ift. incitamentsmodellen returneres residualbeløbet til skolerne efter elevtal. For hver elev segregeret fra skolen betaler skolen 250.000 kr. pr. år til incitamentsmodellen. Indbetalt beløb i incitamentsmodellen, som ikke anvendes til finansiering af specialundervisning, returneres til skolerne efter antal elever på skolen uafhængig af elevernes klassetrin. Segregerede elever tæller ikke med i opgørelsen af antal elever, når restbeløbet fordeles.

I bilag 1 er tildelingsmodellen og incitamentsmodellen beskrevet nærmere.

Analyse af skolernes ressourcer til undervisning

Administrationen har i foråret 2025 udarbejdet en analyse af skolernes udgiftsbehov til opfyldelse af den lovpligtige undervisning sammenholdt med skolernes budgetter. Den anvendte metode i analysen og resultaterne er gennemgået detaljeret i bilag 2.

Analysen viser, at alle skoler har det økonomiske grundlag for at levere minimumstimetallet for undervisningstimer for alle klasser. Minimumstimetallet er fastsat af Børne- og Undervisningsministeriet. Analysen viser også, at der er stor variation blandt skolerne på, hvor meget denne basis-undervisning lægger beslag på af skolernes samlede budget til undervisning. For Højby skole udgør udgifterne til basis-undervisning 49 % af skolens undervisningsbudget og for Asnæs, Hørve og Fårevejle skole udgør det til sammenligning 59 % af budgettet. For Vig Skole er det 53 % og for Nykøbing, Odden og Egebjerg 50 %.

Udover basis-undervisning inddrager analysen også skolernes udgiftsbehov til vikardækning, afdelingsledelse, administration og ressourcepersoner. Analysen viser, at alle skolerne – udover levering af minimumstimetallet – også har økonomisk råderum til at afholde ovenstående udgifter. Men også her viser analysen, at der er væsentlige forskelle mellem skolerne på, hvor meget de beregnede udgifter lægger beslag på af det samlede råderum. For Højby skole udgør udgifterne til basis-undervisning, vikardækning, afdelingsledelse, administration og ressourcepersoner 65 % af det

samlede undervisningsbudget og for Asnæs, Fårevejle og Hørve skole er det til sammenligning 78 %. For Vig skole er det 68 % og for Nykøbing, Odden og Egebjerg 71 %.

I analysen beregnes udgiftsbehovet - som defineret ovenfor - også pr. elev på skolen. Vig og Højby skoler har det laveste beregnede udgiftsbehov pr. elev på ca. 50.000 kr. og Nykøbing, Odden og Egebjerg skole og Asnæs, Fårevejle og Hørve skole det højeste udgiftsbehov på ca. 60.000 kr. pr. elev.

I analysen er skolernes resterende økonomiske råderum, når udgiftsbehov til basis-undervisning, vikardækning, afdelingsledelse, administration og ressourcepersoner er afholdt, opgjort. Resultatet viser igen, at der er væsentlige forskelle mellem skolerne. Højby skole har et beregnet resterende økonomisk råderum på 550.000 kr. pr. klasse hvorimod Asnæs, Fårevejle og Hørve skole har et råderum på knap 290.000 kr. pr. klasse.

Det resterende økonomiske råderum skal skolerne anvende til øvrige udgifter, herunder også lovpligtige udgifter beskrevet i Lov om Folkeskolen, som fx vejledere, AKT, understøttelse op til 9 timer om ugen, hjemme- og sygeundervisning mm. Da skolerne fra år til år har skiftende udgifter til den type understøttelse er det ikke muligt at lave en valid beregning på skolernes udgifter hertil.

Råderummet er altså også skolernes økonomiske fundament for at skabe inkluderende og understøttende indsatser, som skal sikre, at færrest mulige elever segregeres til specialtilbud.

Forskellen i hvor meget de beregnede udgifter udgør af budgettet – og dermed hvor meget restbudget skolerne har til øvrige udgifter og indsatser – hænger sammen med skolernes størrelse og dermed klassekvotienten – men også med hvor mange elever, der er segregeret fra skolerne.

Elevtal, klassetal og klassekvotient i 2025 er vist for de enkelte skoler i bilag 2 – tabel 5.

Asnæs, Fårevejle og Hørve har en gennemsnitlig klassekvotient på 16,9 elever pr. klasse – for Hørve skole er klassekvotienten 11,1. Både Vig skole og Højby skole har en gennemsnitlig klassekvotient på 19,6. Nykøbing, Odden og Egebjerg skole har en gennemsnitlig klassekvotient på 18,9 – for Odden skole er klassekvotienten 12,1. På Odden skole er 7 klassetrin samlet i 3 klasser. Ifølge Indenrigsministeriets kommunale nøgletal er den gennemsnitlige klassekvotient i landets kommuner ex. Hovedstadsområdet 20,5 i 2025.

Asnæs, Fårevejle og Hørve skole er den, der relativt indbetaler flest penge til incitamentsmodellen, idet skolen har den største andel af elever segregeret fra skolen. Omvendt har Højby skole og Vig skole den laveste andel af elever segregeret fra skolen. Tallene kan ses i tabel 6 i bilag 2.

Kommunens befolkningsprognose udarbejdet i foråret 2025 viser et fald i antal 6-16 årige i alle skoledistrikter, bortset fra Højby. De største fald i antallet af børn og unge i den skolepligtige alder forventes i Nykøbing og Asnæs. Samlet forventes antallet at falde med 552 børn og unge frem til 2035. Udviklingen er for det samlede antal børn og unge i aldersgruppen og ikke kun de børn og unge, som har valgt en kommunal skole. Befolkningsprognosen for 6-16 årige på skoledistrikter kan ses i tabel 7 i bilag 2.

Sammenfatning

Skolernes tildelingsmodel er baseret på en elevtildeling. Det betyder, at en klasse med højt elevtal tildeles et højere budget end en klasse med lavt elevtal. De nødvendige undervisningsressourcer til klassen er stort set konstante og afhænger mindre af antallet af elever i klassen. Når der er væsentlige forskelle i klassekvotienterne mellem skolerne, betyder det, at skolerne i udgangspunktet ikke har det samme økonomiske fundament, idet en større andel af undervisningsbudgettet skal anvendes til levering af minimumstimetallet på skoler med færre elever.

Med et faldende elevgrundlag - som udvikler sig forskelligt i skoledistrikterne - vil forskellene i klassekvotienter blive mere udtalte i de kommende år. Dette vil yderligere udhule det økonomiske råderum for nogle af skolerne, og dermed reduceres disse skolers muligheder for at investere i inkluderende og understøttende indsatser yderligere.

For det samlede skoleområde betyder en lav klassekvotient, at der på skoleområdet er relativt mange klasser, som alle skal have den lovpligtige undervisning. Dette lægger beslag på en relativt høj andel af de samlede ressourcer på området. Hermed bliver det samlede skoleområdes økonomiske muligheder for at sikre faglig kvalitet og investere i inkluderende og understøttende indsatser reduceret, og området kan som helhed opleve faldende kvalitet i undervisningen.

Analysen af skolernes udgiftsbehov til undervisning sammenholdt med budgetterne viser sammenfattende, at alle skoler har den nødvendige økonomi til at opfylde kravene i minimumstimetallet og også et økonomisk råderum udover dette. Analysen viser dog også, at der er væsentlige forskelle mellem skolerne i forhold til størrelsen af det økonomiske

råderum. Dette skyldes hovedsagelig store forskelle i skolernes størrelse og dermed klassekvotienter. Denne forskel i skolernes økonomiske råderum vil yderligere blive større ved det faldende elevgrundlag i de kommende år.

Den eksisterende skolestruktur og tildelingsmodel indebærer, at skolerne ikke har ensartede forudsætninger for at skabe faglig kvalitet og inkluderende fællesskaber. En tilpasning af tildelingsmodellen kan skabe mere ensartede forudsætninger for skolerne og en justering af skolestrukturen inklusive organisering af kommunens specialtilbud, vil yderligere kunne understøtte dette.

I denne sag er fokus på skolernes forudsætninger for at drive almenområdet. Flere af Odsherred Kommunes specialtilbud og behandlings- og specialundervisningstilbud drives enten på samme matrikel eller i umiddelbar nærhed af de almene skoler. Yderligere er de økonomiske rammer for almenkolerne og specialundervisningen knyttet sammen i Incitamentsmodellen. Én samlet økonomisk ramme for undervisning uanset om det er almen- eller specialundervisning understreger vigtigheden af, at rammerne både økonomisk, fysisk og ledelsesmæssigt ses i en sammenhæng.

Mulighederne for at gøre det samlede skoleområde med både almen- og specialundervisning mere økonomisk robust, og samtidig skabe gode rammer for inkluderende indsatser, kan øges yderligere ved at se på det samlede undervisningsområde.

Fx kan en kombination af mellemformer i almenkolerne og den fysiske og organisatoriske nærhed til et specialtilbud tænkes at skabe en lettere vej tilbage i almenområdet, for elever der er segregeret til specialtilbud. Samtidig kan mellemformer med de rette specialkompetencer betyde, at antallet af elever der har behov for et segregeret specialtilbud reduceres. Nye former for ledelsesmæssig og organisatorisk sammenhæng mellem skoler og specialskoler kan danne grundlaget for optimering af ledelsesmæssige og fysiske ressourcer.

Lovgrundlag

Lov om Folkeskolen, LBK nr. 989 af 27/08/2024.

Økonomiske konsekvenser

Ingen økonomiske konsekvenser.

Indstilling

Direktøren indstiller til Børne-, Unge og Uddannelsesudvalget, at:

1. Tage orienteringen til efterretning

Beslutning

Ad 1. Taget til efterretning.

Bilag

Bilag 1 Skolernes tildelingsmodel

Bilag 2 Analyse af skolernes undervisningsressourcer og udviklingen i elevtal

Punkt 108: Specialtilbud og specialundervisningsområdet

17.01.00-A00-24-2

Kompetence

Børne-, Unge- og Uddannelsesudvalget.

Beslutningstema

Orientering om egne fælleskommunale specialtilbud og specialundervisningsområdet.

Sagens opståen

Børne-, Unge- og Uddannelsesudvalget har anmodet om en orientering om skolernes tildelingsmodel og ressourcer til undervisning. I den forbindelse er det blevet klart, at det almene undervisningsområde og specialundervisningsområdet med fordel kan ses i sammenhæng. Med denne sag orienteres om specialundervisningsområdet med fokus på økonomi, organisering og beskrivelse af målgrupperne i kommunens egne specialtilbud.

Sagsfremstilling

Samlet økonomisk ramme og antal elever på specialundervisningsområdet

Specialundervisningsområdet består af kommunens egne specialtilbud, herunder behandlings- og specialundervisningstilbud, og herudover købes pladser på andre kommuners specialtilbud og hos private udbydere af behandlings- og specialundervisningstilbud (tidligere kaldet dagbehandling).

Kommunens egne specialtilbud har en samlet budgetramme på ca. 61 mio. kr. og heraf sælges der pladser til andre kommuner for ca. 11 mio. kr. Dermed anvendes cirka 50 mio. kr. på tilbud til kommunens egne elever.

Derudover forventes køb af pladser i andre kommuner i 2025 at beløbe sig til ca. 14 mio. kr., mens udgifter til private behandlings- og specialundervisningstilbud ventes at udgøre ca. 10 mio. kr. Desuden er der udgifter til støtte til børn med fysiske funktionsnedsættelser, støtte til efterskoleophold og støtte til enkeltintegrerede elever, hvilket samlet set udgør omkring 6 mio. kr. Den samlede økonomiske ramme til specialundervisningstilbud for elever i kommunen er således ca. 80 mio. kr.

Antallet af elever i specialundervisningstilbud og behandlings- og specialundervisningstilbud er ca. 260. Kommunen er karakteriseret ved en relativ høj andel af elever i egne tilbud – ca. 200 elever – mens ca. 60 elever er placeret i eksterne tilbud.

Økonomiske rammer i kommunens egne tilbud

For de fire specialtilbud er der vedtaget en budgetmodel, som indeholder både fælles og individuelle rammer tilpasset det enkelte tilbud.

Fælles for tilbuddene er, at eleverne inddeles i grupper, og at der tildeles budget på baggrund af antallet af grupper. Gruppestørrelserne varierer – fx er der i Herrestrup (særlig takst) 4 elever pr. gruppe, mens der i Specialklassen i Vig kan være op til 10 elever pr. gruppe. Til hver gruppe er der desuden tilknyttet en vippenormering på 2 elever, hvilket betyder, at gruppen i løbet af året kan optage op til 2 yderligere elever inden for den eksisterende budgetramme. For Herrestrup (særlig takst) er vippenormeringen dog 1 elev.

Hvis der ses på budgettet pr. elev med de givne gruppestørrelser, varierer budgettet fra knap 200.000 kr. pr. elev i C-klassen til godt 600.000 kr. pr. elev i Heldagskolen. En samlet oversigt over gruppestørrelser og budgetter fremgår af Bilag 1 Specialundervisning.

Budgettet pr. gruppe beregnes på baggrund af personalenormering pr. elev, udgifter til administration og ledelse, ejendomsudgifter samt øvrige driftsudgifter. Disse delelementer fremgår ligeledes af Bilag 1.

Budgetterne tildeles på kalenderårsbasis. For januar til juli tildeles budget på baggrund af kendte elever på budgetlægnings tidspunktet, mens budgettet for skoleåret, der starter i august, baseres på en prognose. Antallet af grupper, inklusive vippenormering, udgør principielt den maksimale kapacitet for hvert tilbud. Vippenormeringen er således en vigtig forudsætning for fleksibilitet i kapacitetsstyringen i løbet af året.

Organisering og størrelsesforhold

Kommunens specialtilbud varierer både i organisatorisk opbygning og i størrelse.

Herrestrup Skole er en selvstændig specialskole med et stort elevgrundlag på ca. 90-100 elever. Heldagsskolen med ca. 20 elever, C-klassen med ca. 30 elever og Storegruppen med ca. 20 elever (sprogklassernes ældste elever i 4.-6. klasse, som er under nærmere afklaring) er alle en del af Asnæs, Fårevejle og Hørve skole, men har derudover en selvstændig tildeling til ledelse og administration, drift mm. Specialklassen med ca. 45 elever er organisatorisk en del af Vig skole, men har også selvstændig tildeling til ledelse og administration, drift mm. Højby Skole og Odden, Nykøbing og Egebjerg Skole har ingen fælleskommunale specialtilbud.

Tilbuddets størrelse har betydning for andelen af budgettet, der går til faste udgifter som ledelse, bygningsdrift og administration.

I gennemsnit tildeles der knap 18.000 kr. pr. elev til administration og ledelse. C-klassen har den laveste tildeling (ca. 7.000 kr. pr. elev) og Heldagsskolen den højeste (ca. 70.000 pr. elev). Tildelingen til ejendomsudgifter og rengøring udgør til C-klassen knap 8.000 kr. pr. elev og til Herrestrup ca. 27.000 kr. pr. elev pr. år. I bilag 1 Specialundervisning er tilbuddenes økonomiske rammer vist i detaljer.

Beskrivelse af målgrupper i kommunens specialtilbud

Der er i løbet af maj/juni lavet en afdækning af hvilke elever, der aktuelt er i de enkelte specialtilbud i kommunen, hvilket er sammenfattet i Bilag 2: Egne specialtilbud, målgruppebeskrivelse, antal elever og ledelse, som ligeledes indeholder en detaljeret beskrivelse af målgrupperne mm.

Kommunens egne specialtilbud omfatter:

- Herrestrup Skole

Ca. 90 elever. Beliggende i Herrestrup. Specialtilbud målrettet elever med en udviklingsforstyrrelse, der er neurologisk betinget, ofte ADHD og/eller autisme og autismspektrumsforstyrrelser. Sideløbende kan eleverne have andre udfordringer som OCD, angst, generelle indlæringsvanskeligheder og oppositionelle udfordringer, karakteriseret ved en problemskabende adfærd.

- Heldagsskolen

Ca. 20 elever. Beliggende i Hørve og organisatorisk en del af Asnæs, Fårevejle og Hørve Skole. Et behandlings- og specialundervisningstilbud målrettet elever med socio-emotionelle vanskeligheder. Eleverne har ofte yderligere problemstillinger og/eller diagnoser som ADHD, OCD, ængstelighed og udadreagerende adfærd.

- Særlig sprogsindsats i almen og Storegruppen (tidl. sprogklasser)

Ca. 20 elever. Beliggende i Hørve og organisatorisk en del af Asnæs, Fårevejle og Hørve Skole. Tilbud målrettet elever med massive sproglige udfordringer. En gruppe indskolingselever er inkluderet i almenskolen med særlig sprogsindsats. Melletrinnet undervises i Storgruppen, som er en selvstændig enhed.

- C-klassen

Ca. 40 elever. Beliggende i Asnæs og organisatorisk en del af Asnæs, Fårevejle og Hørve Skole. Gruppeordning for elever med ADHD og/eller autismspektrumsforstyrrelser. Derudover ses et stigende antal elever med udfordringer indenfor skolevægring og andre psykiske belastninger ofte i kombination.

- Specialklasserækken

Ca. 45 elever. Beliggende i Vig og organisatorisk en del af Vig Skole. Tilbud til elever med generelle indlæringsvanskeligheder og kognitive funktionsnedsættelser.

Den indledende afdækning af specialtilbuddene peger på yderligere behov for undersøgelse af ressourcetildelingen som fundament for en ensartet kvalitet i tilbuddene. For at sikre ensartet kvalitet i kommunens tilbud på tværs af diagnoser og behov, bør der således være en klar sammenhæng mellem elevernes behov - som beskrevet i målgruppebeskrivelserne - og den økonomiske tildeling.

Generelt oplever Herrestrup Skole, Heldagsskolen og C-klassen, at deres målgruppe har ændret sig til at rumme en mere mangfoldig børnegruppe, som har behov og udfordringer, der rækker udover den oprindelige målgruppebeskrivelse.

Afdækningen peger derudover på et behov for tydelige målgruppebeskrivelser, som kan understøtte visitationspraksis.

Sammenfatning

Specialundervisningsområdet i Odsherred Kommune er kendetegnet ved en betydelig andel af elever i egne specialtilbud. Kommunens specialtilbud varierer en del i udgifter pr. elev, og den indledende afdækning viser, at variationen ikke kun afspejler normeringen i specialtilbuddet, men også det organisatoriske ophæng og udgifter til drift af bygningerne.

Variationen i udgifter bør optimalt afspejle elevernes behov for støtte, som disse er beskrevet i tilbuddenes målgruppebeskrivelser.

Den foreløbige afdækning viser, at der er behov for yderligere analyser, der kan klarlægge hvilke elever - og deres behov - der er i kommunen, og hvordan tilbuddenes bedst tilrettelægges for at imødekomme disse behov.

Samtidig er det også væsentligt, at kapaciteten udnyttes bedst muligt for at sikre økonomisk effektivitet og samtidig skal tilbuddene have høj faglig kvalitet.

Sammenhængen mellem det almene og det specialpædagogiske område er væsentlig i den videre udvikling af kvaliteten i kommunens specialundervisningsindsatser og den økonomiske effektivitet.

Lovgrundlag

Bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, BEK nr. 693 af 20/06/2014.

Økonomiske konsekvenser

Ingen økonomiske konsekvenser.

Indstilling

Direktøren indstiller til Børne-, Unge og Uddannelsesudvalget, at:

1. Tage orienteringen til efterretning.

Beslutning

Ad 1. Taget til efterretning.

Bilag

Bilag 1 Specialundervisningsområdet

Bilag 2 Egne specialtilbud, målgruppebeskrivelse, antal elever og ledelse

Punkt 109: Anlægsbevilling til Skovinstitutionen, Sct. Georgsgårdens børnehave

00.30.00-Ø00-22-931171

Kompetence

Byrådet via Økonomiudvalget via Børne,- Unge- og Uddannelsesudvalget.

Beslutningstema

Drøfte godkendelse af tillægsbevilling på 5,2 mio. kr. til ombygning af Skovinstitutionen, Sct. Georgsgårdens børnehave.

Sagens opståen

Der er afsat en anlægsbevilling på 15,8 mio. kr. til ombygning af Sct. Georgsgården.

Som følge af nylig afholdt licitation på projektet, kan det konstateres at der vil mangle finansiering på yderligere 5,2 mio. kr.

Sagsfremstilling

På mødet den 14. maj 2024 besluttede Børne-, Unge- og Uddannelsesudvalget en række ændrede forudsætninger for projektet, som er taget med videre i udbudsprocessen.

Med udgangspunkt i disse, blev projektet sendt i licitation og opgaven forventes nu at koste samlet 20,961 mio. kr.

Der er allerede fjernet en række krav i byggeprojektet, som ikke er nødvendige for at institutionen kan drives, for at kunne få det mest fordelagtige økonomiske tilbud.

Børnehaven er allerede fraflyttet og er bosiddende i Syrenhuset, som er solgt og kan anvendes indtil færdiggørelsen af byggeriet. Derudover er der råderet over ejendommen på Kongeengen som tidligere blev anvendt af Skovinstitutionerne, og som det ikke er lykkedes at sælge endnu.

I forlængelse af udvalgets kapacitetsdrøftelse på dagtilbudsområdet, kan udvalget overveje om beslutningen om evt. flere midler til ombygning skal afvente afslutning af kapacitetsdrøftelsen på området.

Lovgrundlag

Lov om kommunernes styrelse § 41.

Økonomiske konsekvenser

Tillægsbevillingen på 5,2 mio. kr. finansieres af kassebeholdningen.

Administrative, miljømæssige og sundhedsmæssige konsekvenser

--

Udtalelser og høring

--

Indstilling

Direktøren indstiller til Byrådet via Økonomiudvalget og Børne,- Unge- og Uddannelsesudvalget, at:

1. Drøfte godkendelse af tillægsbevilling på 5,2 mio. kr. til ombygningsprojektet og herunder om udvalget vil overveje om beslutningen skal afvente afslutning af kapacitetsdrøftelsen på området.

Beslutning

Ad 1. Drøftet.

Udvalget besluttede, at få forelagt en sag, der med udgangspunkt i det samlede pasningsbehov i Nykøbing by, beskriver andre løsningsmuligheder.

Mulighederne beskrives med tilhørende økonomi og øvrige relevante forhold og herunder tidsperspektiv.

Der indkaldes til ekstraordinært møde til behandling af sagen hurtigst muligt.

Punkt 110: Lukket: Budgetforslag

82.07.00-G01-23-1

Punkt 111: Meddelelser til/fra udvalgsformanden

00.01.00-G01-22-931043

Kompetence

Børne-, Unge- og Uddannelsesudvalget.

Beslutningstema

Tagge meddelelser til/fra udvalgsformanden til efterretning.

Sagens opståen

Fast punkt på dagsordenen.

Sagsfremstilling

Udvalgsformanden orienterer om:

Indstilling

Direktøren indstiller til Børne-, Unge- og Uddannelsesudvalget, at:

1. Tagge meddelelserne til efterretning.

Beslutning

Ad 1. Taget til efterretning.

Formanden orienterede om indvielsen på Nykøbing skole d.d.

Punkt 112: Meddelelser fra administrationen

00.01.00-G01-22-931043

Kompetence

Børne-, Unge- og Uddannelsesudvalget.

Beslutningstema

Tage meddelelser til efterretning.

Sagens opståen

Fast punkt på dagsordenen.

Sagsfremstilling

Administrationen orienterer om:

- Seneste status i konkret personsag.

Indstilling

Direktøren indstiller til Børne-, Unge- og Uddannelsesudvalget, at:

1. Tage meddelelserne til efterretning.

Beslutning

Ad 1. Taget til efterretning.

Administrationen orienterede om:

- Lærer-/vikarsituationen på Fårevejle skole.
- Erhvervsklasserne i Fårevejles overgang til juniormesterlæreklasser.
- Antal elever i juniormesterlæreklasserne.

Punkt 113: Nyt fra medlemmernes deltagelse i råd, nævn og bestyrelser

00.01.00-G01-22-931043

Kompetence

Børne-, Unge- og Uddannelsesudvalget.

Beslutningstema

Tage meddelelser til efterretning.

Sagens opståen

Fast punkt på dagsordenen.

Indstilling

Direktøren indstiller til Børne-, Unge- og Uddannelsesudvalget, at:

1. Tage meddelelserne til efterretning.

Beslutning

Ad 1. Taget til efterretning.

- Hanne Caldron orienterede om, at FGU har oprettet et integreret sports-/undervisningstilbud til deres elever.
- Thomas Nicolaisen orienterede om, at der den 27. august afholdes møde om ny pårørendepolitik i Vig Forsamlingshus.

Punkt 114: Underskriftsside

00.01.00-G01-22-931043

Kompetence

Børne-, Unge- og Uddannelsesudvalget.

Beslutning

Godkendt.